

SOTE-tekoälyn ekosysteemi

Toimintakertomus 2025

Verkoston koordinaatioryhmä:



Sosiaali- ja
terveysministeriö



Terveiden ja
hyvinvoinnin laitos

HUS*

UNA

SITRA

DigiFinland

Ekosysteemi lyhyesti

- Kansallinen SOTE-tekoälyn ekosysteemi on sosiaali- ja terveysalan toimijoiden, kuten viranomaisten, yritysten ja tutkijoiden, yhteinen vapaamuotoinen verkosto
- Ekosysteemi mahdollistaa ja rahoittaa tekoälyn hyödyntämistä sosiaali- ja terveysalalla
- Jäsenorganisaatioita on 280 ja uutiskirjeen saajia 1375
- SOTE-tekoälyn ekosysteemiä johtaa sosiaali- ja terveysministeriö. Toimintaa koordinoivassa ryhmässä ovat mukana myös THL, HUS, UNA Oy, Sitra ja DigiFinland Oy
- Ekosysteemi on perustettu sosiaali- ja terveysministeriön toimesta kesällä 2024 ja toimii toistaiseksi
- Ekosysteemin verkkosivusto löytyy osoitteesta www.sotetekoaly.fi



Ekosysteemin jäsenyys

SOTE-tekoällyn ekosysteemi on sosiaali- ja terveysalan toimijoiden yhteinen vapaamuotoinen verkosto, jonka tavoitteena on edistää tekoällyn vaikuttavaa, turvallista ja eettistä hyödyntämistä SOTE-alalla.

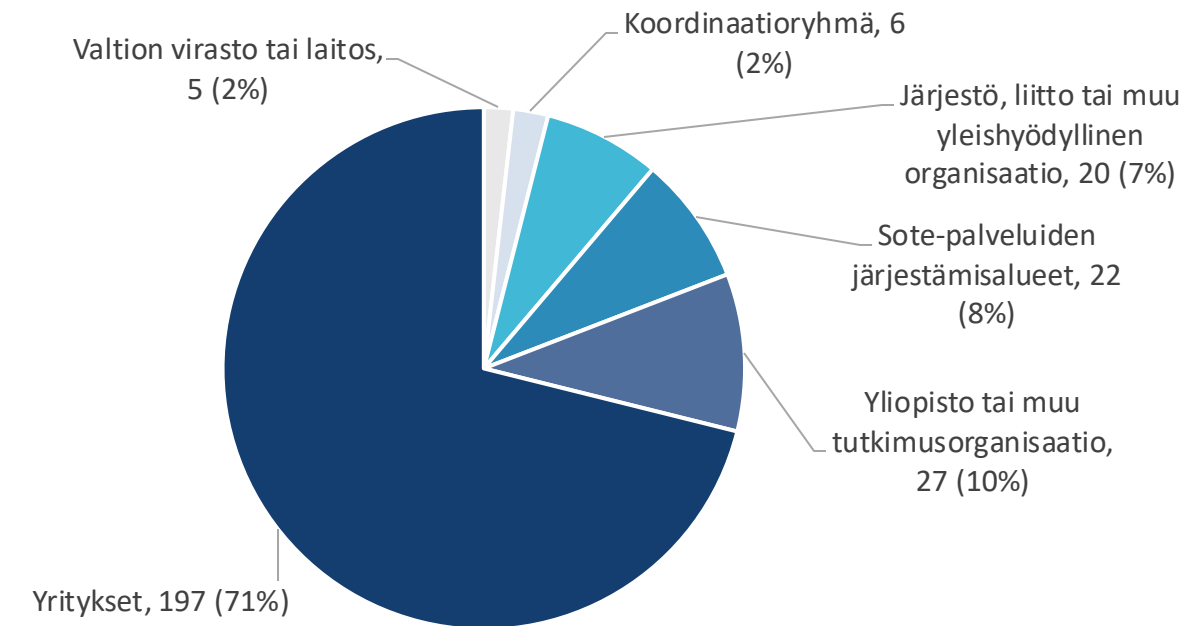
Ekosysteemi:

- ehkäisee siiloutumista
- edistää yhteisiä pelisääntöjä ja visioita
- luo rakenteita tiedonvaihdolle ja yhteistyölle

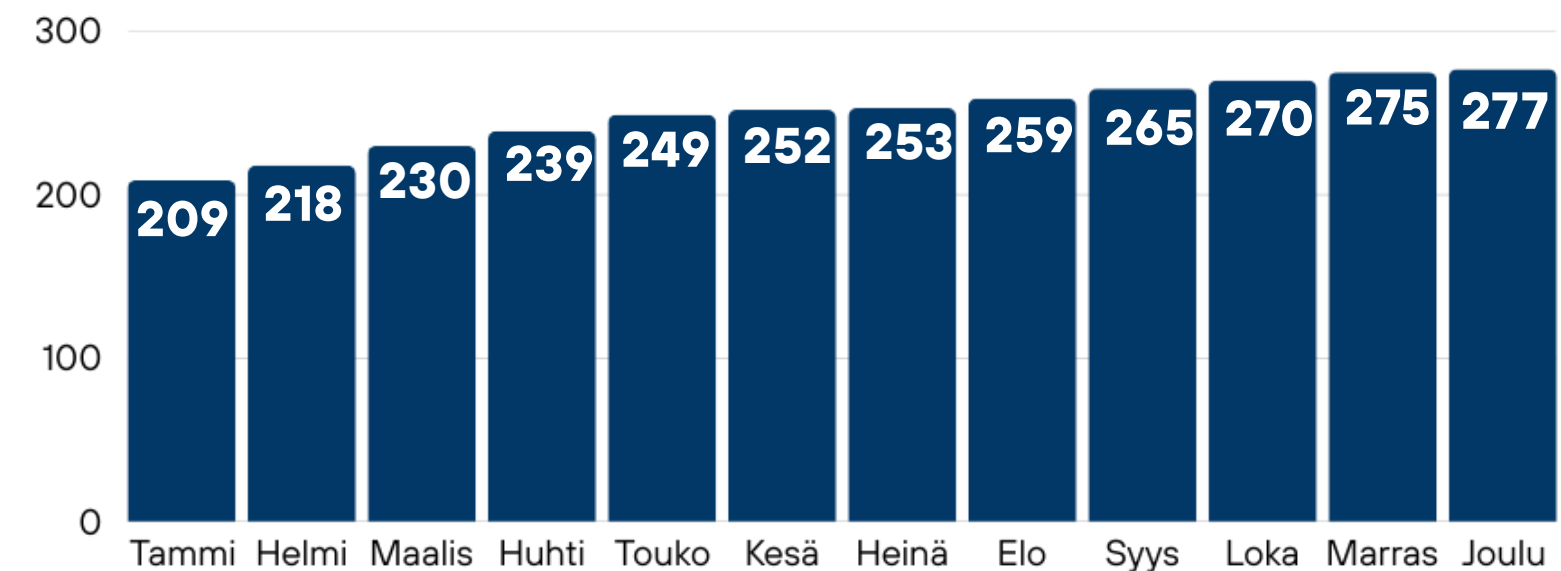
Verkosto on perustettu sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta vuonna 2024. Toimintaa koordinoivat STM, THL, HUS, UNA Oy, Sitra ja DigiFinland Oy, joista DigiFinland vastaa käytännön organisoinnista ja verkoston fasilitoinnista.



Verkosto (280 jäsentä)



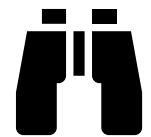
Ekosysteemin jäsenmäärän kehitys



SOTE-tekoällyn ekosysteemin vuoden 2025 painopisteet olivat



Kokeiluprojektit



Visiotyö ja vaikuttavuus



Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

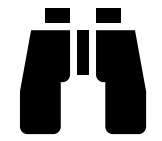


Kasvu ja kansainvälisyys



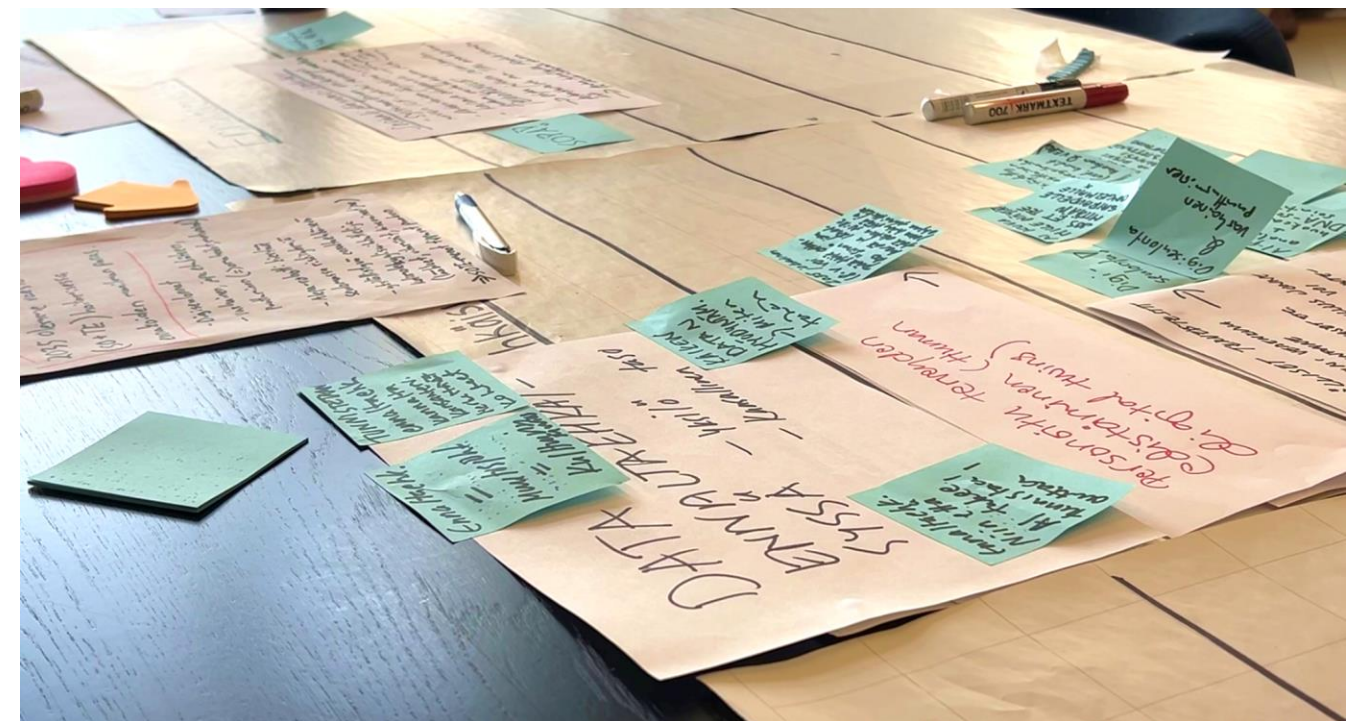
Kokeiluprojektit

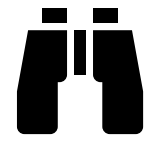
- Vuoden 2025 aikana toteutetun kymmenen kokeiluprojektin hankekokonaisuuden tavoitteena oli edistää tekoälyn vastuullista hyödyntämistä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Mukana ovat Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueet sekä HUS-yhtymä. Sosiaali- ja terveysministeriö osallistui kokeilujen rahoitukseen yhteensä 2,3 miljoonalla eurolla. Hanketta koordinoi DigiFinland Oy
- Kokeiluhankkeet tarjosivat muille käytännön kokemuksia ja toimivat lähtökohtana kyseisten ratkaisujen kansalliseen laajentamiseen. Kokeilut tuottivat tietoa lainsäädännön kehittämistarpeista sekä ratkaisuiden vaikutuksista ja vaikuttavuudesta.
- Kokeiluprojektien lopputuotoksia, kokemuksia sekä oppeja tullaan hyödyntämään kansallisen sote-tekoälyn toimeenpanon edistämisessä



Visiotyö ja vaikuttavuus

- Osana SOTE-tekoällyn ekosysteemiä toteutettiin kaikkien organisaatioiden yhteinen visioprojekti keväällä 2025. Tavoitteena oli luoda yhteinen kansallinen näkemys siitä, miten tekoälyratkaisuja hyödyntämällä voidaan kehittää asiakkaiden ja potilaiden palvelua, tukea sote-ammattilaisten työtä sekä parantaa palvelutuotannon tuottavuutta
- AI-visio määrittää suuntaviivat tekoällyn eettiselle, turvalliselle ja vaikuttavalle hyödyntämiselle sote-sektorilla, huomioiden muun muassa tiedonhallinnan, lainsäädännön, teknologisen kehityksen ja palveluprosessien muutostarpeet





Visiotyö ja vaikuttavuus

- Yhteinen visio auttaa kokoamaan kehitystoimet johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on edistää parhaiden käytäntöjen jakamista ja varmistaa, että tekoälyratkaisut tukevat sosiaali- ja terveydenhuollon strategisia tavoitteita. Visiotyön lopputuloksena syntyi visiopaperi (whitepaper) ja toimenpidesuosituksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäjille että kansalliselle tasolle. Ekosysteemin jäsenet osallistuivat aktiivisesti vision laatimiseen työpajoissa
- Visiotyön jatkumona käynnistettiin Sote-tekoällyn jalkauttaminen suunnitelma – toimenpiteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä



Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

- Vuoden 2025 aikana ekosysteemissä selvitettiin yhteisen kansallisen sote-tekoälyn infrastruktuurin tarvetta, hyötyjä ja toteutusmahdollisuuksia. Alustavasti arvioitiin myös, voisiko yhteinen infra mahdollistaa ekosysteemin jäsenille sujuvamman yhteistyön tekoälykokeiluissa ja kehityshankkeissa sekä johtaa kustannussäästöihin.
- Ekosysteemissä toteutettiin seuraava projekti:
 - [Tekoälyn sääntelyn testiympäristöt sote-innovaatioiden vauhdittajina \(VTT\)](#)
 - Lisäksi ekosysteemissä käynnistettiin vuoden 2025 aikana oppilaitosten käyttöön kansallinen opetusmateriaali, jossa parhaat käytännöt ja opit tekoälyn hyödyntämisestä kootaan yhteen
 - Tekoälyn kehittämisessä tarvittavan anonyymien tai synteettisen data-aineiston toteuttaminen henkilötasoisesta sote-datasta-projekti toteutetaan vuoden 2026 aikana

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

Hyvinvointialueiden tekoälyverkosto

- Sote-tekoällyn ekosysteemin yhtenä työryhmänä toimii hyvinvointialueiden tekoälyverkosto, jota koordinoi julkisomisteinen Una Oy
- Verkosto on perustettu jakamaan tietoa ja kokemuksia tekoällyn käytöstä ja kehittämisestä sote-sektorilla sekä tukemaan hyvinvointialueita tekoälykehittämisen edistämisessä
- Verkosto kokoontui vuoden aikana 14 kertaa ja paikalla oli keskimäärin 36 osallistujaa.
- Puheenvuoroja pidettiin laaja-alaisesti niin hyvinvointialueiden kuin kansallisten toimijoiden puolelta
- Verkostossa käsiteltyinä teemoina muun muassa Kehittämisen hallinta ja tiekartat, AI ja kansallinen sääntely, Vaikuttavuus sekä Case esittelyt
- Tekoälykehittämisen tilannekuva 2.0 luotiin ja päivitettiin
 - Kuvattujen kohteiden määrä 65 → 208
 - Dynaaminen raportti

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

Riskienhallintaryhmä

- Tekoälyn riskienhallinnan työryhmä on kartoittanut tekoälyyn liittyviä riskejä ja lainsäädännöllisiä esteitä sekä ryhmä- ja yksilötyöskentelyn kautta.
- Ryhmään kuuluu 9 jäsentä puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi
- Vuoden 2025 aikaansaannoksia muun muassa:
 - Kokouksia järjestettiin 10 kappaletta ja riskienhallintaryhmän sihteeristö kokoontui tämän lisäksi säännöllisesti
 - Esityksiä pidetty laaja-alaisesti ryhmän jäsenten toimesta
 - Tehty tiivistä yhteistyötä muiden SOTE-tekoälyn ekosysteemin alatyöryhmien kanssa
 - Tunnistettu keskeisiä riskienhallinnan kulmakiviä ja keskusteltu riskienhallinnan vaikuttavuudesta ja osa esteistä on tunnistettu muuttuneen riskeiksi.
 - Riskien hallintaa varten kehitetty riskienhallintatyökalu, jota testattu viidessä AI-kokeiluprojektissa vuoden aikana. Työkalu julkaistaan DigiFinlandin verkkosivuilla keväällä 2026
 - Aloitettu sote- riskienhallintadokumentin laadinta muun muassa ryhmän ja projekteista saatujen havaintojen pohjalta, valmistumisen tavoiteaikataulu on alkuvuosi 2026

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

AI-kirjaamisen työryhmä

Fokusalueet

- Jäsentää, mitä AI-avusteisella kirjaamisella tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollossa ja millaisia toteutusmalleja siihen liittyy (esim. sanelu, tekstin jäsentäminen, rakenteistaminen)
- Tunnistaa AI-kirjaamiseen liittyviä rajoituksia, reunaehtoja ja vaiheittaista etenemistä lyhyen ja pidemmän aikavälin näkökulmista
- Tarjota yhteinen keskustelufoorumi kokemusten, havaintojen ja kysymysten jakamiseen eri toimijoiden välillä

Toiminta 2025

- Avoin AI-kirjaamisen työryhmä, jossa käsiteltiin käynnissä olevia kokeiluja ja kehityssuuntia yleisellä tasolla
- Ydinryhmä, jossa keskityttiin kokonaiskuvan hahmottamiseen, rajouksiin ja kansallisen näkökulman kirkastamiseen
- Yhteistyö muiden sote-tekoälyekosysteemin työryhmien kanssa (mm. MDR ja riskienhallinta), erityisesti vastuu- ja sääntelykysymysten rajapinnoissa



Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

AI-kirjaamisen työryhmä

Keskeiset painotukset

- Ammattilaisen vastuu kirjaamisen sisällöstä ja potilas- ja asiakasturvallisuuden huomioiminen lähtökohtana
- Kansallisen ohjauksen ja alueellisen kehittämisen roolien erottaminen ja täydentävyys
- Hallittu eteneminen, jossa lyhyen aikavälin ratkaisuja tarkastellaan osana pidempää kehityspolkua

Yleinen arvio

- Työ on painottunut yhteisen ymmärryksen rakentamiseen ja kehityksen reunaehtojen tunnistamiseen
- AI-kirjaamista koskevaa kokonaiskuvaa on alettu muodostaa, ja työ jatkuu vaiheittain

Toimintaa vuodelta 2025

- Alatyöryhmä perustettu vuonna 2025, kaikille avoin AI-kirjaamisen työryhmä
 - Ydinryhmä perustettu 11/2025 ja ydinryhmä ensimmäinen tapaaminen 12/2025
- 56 ilmoittautunutta jäsentä
- 4 kokousta järjestetty vuoden 2025 aikana
- UNA Oy:n kanssa yhteistyötapaaminen hyvinvointialueiden tekoälyprojekteista



Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

MDR-työryhmä

Fokusalueet

- Jakaa avoimesti tietoa ja materiaalia AI/MDR-regulaatioon liittyen, jotta kynnys lääkinnällisen laitteen tuottamiselle olisi nykyistä matalampi
- Ryhmän AI/MDR-asiantuntijat tarjoavat tukea yksittäisille käyttötapauksille, joiden avulla voidaan ohjata eteenpäin ja tuotettua tuloksia
- Kanavoi kansallisia toiveita EU:n suuntaan, jotta EU:n sääntelyä voidaan muuttaa nykyistä toimivammaksi

Toiminta 2025 (3/25 alkaen)

- Kaikille avoin MDR-ryhmä
 - 64 ilmoittautunutta
 - 5 kokousta
- Ydinryhmä- regulaatioammattilaiset
 - 6 kokousta
- Tukiklinikat
 - 6 tukiklinikkaa tarjottu ProBono –periaatteella
 - Hyviä kokemuksia
- EU-vaikuttaminen
 - 2 Position paperia toimitettu EU-komissiolle
 - Koottu yhteen kansallisia toiveita MDR/IVDR/AI/GDPR –muutostoiveista
- Yhteistyö muiden toimijoiden/hankkeiden kanssa MDR-AI -asioiden edistämiseksi ja päällekkäisyyden välttämiseksi (mm. AI Regu –hanke)
- Palautekyselyn perusteella ryhmän toiminta on koettu tarpeelliseksi ja pääosin onnistuneeksi

Toimijoiden aktivointi ja yhteiset kyvykkyydet

Lainsäädäntötyö

- Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on valmistella kansallista lainsäädäntöä, jos tekoälyn käyttäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa osoittautuu hankalaksi tai mahdottomaksi ilman sitä
- Pääteemat lainsäädäntötyössä ovat:
 - Ennakoiva terveydenhuolto
 - Teknologian hyödyntäminen sosiaalihuollossa
 - Asiakastietolain muutosesitys, tähän säädöskokonaisuuteen tulee sisältymään myös tekoälyn käyttöön liittyviä säädösmuutoksia

Kasvu ja kansainvälisyys

- Vuoden 2025 aikana ekosysteemissä lähdettiin hakemaan kansainvälistä yhteistyötä ja vientiä julkisten ja yksityisten organisaatioiden sekä tutkimuslaitosten yhteistyönä. Nämä toimenpiteet liittyivät terveysalan kasvuohjelmaan ja toteutetaan osana laajempaa digiterveyden kansainvälisten tarjoomien kehitystä.
- Tätä tehtävää toteuttamaan käynnistettiin Digital Health Finland verkoston hanke ja KV Sote AI projekti
- Tehtävään liittyvinä toimenpiteinä on toteutettu muun muassa:
 - Laadittiin sote-tekoälyn kansallinen tarjoomakuvaus ja markkinointimateriaali
 - Mahdollistettiin kaikkien kansainvälisistä markkinoista kiinnostuneiden organisaatioiden osallistuminen ja omien palveluidensa kuvaaminen ja esittely
 - Suunniteltiin mallia kansainvälisistä kohtaamisista syntyvien myyntimahdollisuuksien järjestelmälliseen hallintaan

Mittarit ekosysteemin onnistumiselle vuonna 2025

- Jäsenorganisaatiot olivat tyytyväisiä ekosysteemin tekemiseen ja palautetta kerättiin säännöllisesti toiminnan parantamiseksi
- AI-aamujen palautteen keskiarvo oli 4,24
- Jäsenmäärä kasvoi ollen vuoden lopussa 277 ja ylittäen asetetun tavoitteen (tavoite 250 jäsenorganisaatiota vuoden 2025 lopussa)
- Uutiskirjeiden tilaajien määrä oli vuoden lopussa 1375

